

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОКРЕМИХ СФЕР СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

УДК 351.74 : 342.922

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-3-73-79

Коліуш О. Л.©
суддя Вищого
антикорупційного суду

Легеза Є. О.©
доктор
юридичних наук,
професор
(Університет
митної справи
та фінансів)

ПРАВОВА ОСНОВА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ПІД ЧАС НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Розглянуто правове регулювання запобігання корупції під час надання адміністративних послуг. В Україні на сьогодні правова основа запобігання корупції під час надання адміністративних послуг потребує удосконалення. Адже в Законі України «Про адміністративні послуги» характеристика механізму процедури надання адміністративних послуг щодо запобігання корупції містить тільки формальні аспекти та має відсильний характер до інших нормативно-правових актів, що, у свою чергу, призводить до власного і доволі протилежного тлумачення норм суб'єктами публічної адміністрації.

Встановлено, що існування корупційних налагоджених механізмів у вітчизняній системі адміністративного управління, що склалася традиційно, робить проблему налагодження електронного надання адміністративних послуг такою, що виходить за межі суто технічно-інформаційних. Оптимізація публічного управління шляхом переходу до електронного уряду пов'язана з необхідністю адаптації старих умов і звичних патернів відносин між суб'єктами влади і суб'єктами звернень до нових умов, інакше кажучи, із соціально-інституціональною адаптацією. Такий перехід являє собою тривалий процес, ускладнений конфліктами і навіть боротьбою, яка виявляє себе як у правовому, так і в політичному полі.

Ключові слова: послуга, адміністративна послуга, запобігання корупції, напрямки, нормативно-правовий акт, правова основа.

Постановка проблеми. Європейський вибір України означає активнішу реалізацію адміністративних послуг, без яких не можуть розвиватися освітянська, наукова, підприємницька, господарська та інші види суспільної діяльності, міжнародні та дипломатичні зв'язки тощо, зокрема, процедури надання адміністративних послуг, у діяльності органів публічної адміністрації.

Згідно з Конституцією України, людина, її права та свободи в Україні є головною соціальною цінністю, а головним завданням органів публічної адміністрації виступає надання якісних послуг фізичним та юридичним особам. Це впливає із сутності нової ролі держави у відносинах з людиною, закріпленої в Конституції України. Так, ст. 3 Основного Закону проголошує: «Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави». Споживачі послуг процедури надання адміністративних послуг у відносинах із органами публічної влади є не прохачами, а відповідними споживачами зазначених послуг. Також органи держави в особі публічно-владних органів мають орієнтуватися на потреби громадян, як у цивільному та господарському сек-

© Коліуш О.Л., 2019

© Легеза Є.О., 2019

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9134-8499>

yevhenleheza@gmail.com

торі надавачі будь-яких послуг орієнтуються на потреби споживача [1].

У зв'язку із цим у науковій літературі починають звертати увагу на таку нову функцію органів публічної адміністрації, як процедури надання адміністративних послуг, оскільки ця функція становить найважливішу складову управлінської діяльності, походить від загального змісту державного управління, становить змістову характеристику діяльності тощо.

Аналіз публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми. Авторами науково-теоретичних розвідок у галузі надання адміністративних послуг є В. Авер'янов, К. Афанасьєв, В. Гаращук, І. Голосніченко, В. Долечек, Р. Каложний, С. Ківалов, А. Кірмач, В. Кудря, Т. Коломосьць, І. Коліушко, Є. Курінний, А. Ліпінцев, О. Люхтергандт, Н. Нижник, М. Острах [8, с. 155], О. Поляк, В. Тимошук, Х. Ярмакі та ін. Однак питання правової основи запобігання корупції під час надання адміністративних послуг в науковій літературі не висвітлено.

Метою статті є висвітлення правової основи запобігання корупції під час надання адміністративних послуг.

Виклад основного матеріалу. В Указі Президента України від 22.07.1998 № 810 «Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні» йдеться про запровадження надання адміністративних послуг [5]. В розпорядженні Кабінету Міністрів України від 15.02.2006 № 90-р «Про затвердження Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади» визначено сфери надання адміністративних послуг тощо [6].

Так, ст. 3 Закону України «Про звернення громадян» у зміст звернення включає не тільки заяви, пропозиції, зауваження та клопотання, але і скарги громадян, викладені в письмовій або усній формі [17]. Подача скарг до відповідних суб'єктів правовідносин з надання адміністративних послуг є невід'ємним правом громадян та інших осіб. Це право є конституційним, адже Основний Закон України у ст. 40 закріпив його, вказавши, що «усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк» [4].

Незважаючи на наявність у тексті Закону України «Про адміністративні послуги» від 06 вересня 2012 року № 5203-VI [9] окремих слушних положень, які здатні в цілому позитивно вплинути на правовідносини у вказаній сфері суспільного життя (наприклад, слухними є новели, якими встановлено пріоритет законодавчого регулювання строків надання адміністративних послуг (ст. 10) та оплати адміністративних послуг (ст. 11); схвально може бути оцінена законодавча пропозиція щодо заборони надання супутніх послуг адміністративними органами та суб'єктами господарювання, ними утвореними (ч. 4 ст. 15), залишаються деякі положення, які потребують узгодження, а саме:

– дефініція адміністративних послуг, наведена в Законі, виглядає досить повною та змістовною: «Адміністративна послуга – результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону». Але при цьому викликає здивування факт, що це визначення наводиться чомусь у преамбулі, тоді як, нам відомо, законотворча практика вимагає викладення у преамбулі основного змісту закону, а не визначення понять[9];

– доктрина адміністративних послуг радикально відрізняється від характеру управлінських відносин, закріплених у вітчизняному законодавстві, і ґрунтується на постулатах, що розглядають адміністративне право не як «управлінське», а як «публічно-сервісне», начебто спрямоване на обслуговування потреб та інтересів приватних осіб у їхніх стосунках з адміністративними органами. Така оцінка правової природи відносин між владою та громадянами є дискусійною у науці адміністративного права, тому виникають сумніви щодо готовності до її впровадження у вітчизняне законодавство[9];

– у ст. 11 Закону України «Про адміністративні послуги» [9] розкрито засади оплати надання адміністративних послуг;

– редакція ст. 12 та 13 Закону України, за якою парламенту пропонується унормувати законом питання структури місцевих державних адміністрацій та виконавчих органів місцевих рад. Йдеться про створення за законом центрів надання адміністративних послуг як структурних підрозділів (або як робочих органів) місцевих державних адміністрацій та виконавчих органів міських рад і запровадження посад адміністраторів [9].

Необхідно зазначити, що законодавець, формулюючи загальні засади визначення платності адміністративних послуг, порядку оплати платних адміністративних послуг та обмежень щодо справляння та використання коштів за послуги суб'єктами надання адміністративних послуг, самоусунувся від закріплення на законодавчому рівні сутності категорії «плата за надання адміністративних послуг (адміністративний збір)», а також встановлення ознак, властивих цьому платежу. Зауважимо, що з'ясування правової природи плати за надання адміністративних послуг має не тільки теоретичне, але і практичне значення. Від того, яку правову природу має даний платіж, будуть залежати, зокрема, рівень нормативного регулювання, наслідки несплати плати за надання адміністративної послуги, повноваження суб'єктів надання адміністративних послуг щодо суб'єктів звернення тощо [7, с. 45].

О.М. Буханевич зазначає, що наявність прогалів у правовому регулюванні платних та безоплатних адміністративних послуг пояснює ті негативні явища, які заважають розвитку прозорої системи надання адміністративних послуг [2, с. 181]. Їх усуненню, хоча б частково, може сприяти прийняття системного нормативно-правового акта з питань плати за надання адміністративних послуг (наприклад, Закон України «Про плату за надання адміністративних послуг» або Закон України «Про адміністративний збір») [2, с. 181]. Саме такий законодавчий акт може бути, на наш погляд, правовою основою розвитку прямих і зворотних зв'язків між суб'єктами надання адміністративних послуг та суб'єктами звернення, а також був би суттєвим підґрунтям для забезпечення стабільності та прозорості розвитку держави та органів місцевого самоврядування [2, с. 181].

На сьогоднішній час існує низка підзаконних нормативно-правових актів, які регулюють процедуру надання адміністративних послуг, зокрема, постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного порталу адміністративних послуг» [13], «Про затвердження Порядку ведення Реєстру адміністративних послуг» [14], «Про затвердження вимог до підготовки технологічної картки адміністративної послуги» [11], «Про затвердження Примірного положення про центр надання адміністративних послуг» [15], «Про затвердження Примірного регламенту центру надання адміністративних послуг» [16], «Деякі питання ведення обліку доходів, які надходять як плата за надання адміністративних послуг» [3]. Також необхідно зазначити, що КМУ схвалено Концепцію Державної цільової програми створення та функціонування інформаційної системи надання адміністративних послуг на період до 2017 року [18] та затверджено План заходів щодо створення Єдиного державного порталу адміністративних послуг [12; 19].

Нині на розгляді й опрацюванні Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування перебуває досить вдалий, на наш погляд, законопроект України № 4267-1 від 23.03.2016 «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про адміністративні послуги» [10] щодо покращення умов надання адміністративних послуг», підготований групою народних депутатів (Є. В. Соболев, А. А. Романова, Є. П. Фірсов, В. В. Пацкан, Л. О. Ємець, П. П. Костенко, М. В. Кобцев, Я. В. Маркевич, Д. Є. Добродомов, І. І. Мельничук).

Законопроект передбачає внесення змін до Закону України «Про адміністративні послуги» [10] щодо доповнення переліку суб'єктів надання адміністративних послуг акредитованими суб'єктами, вимоги та порядок акредитації яких встановлюватиметься Кабінетом Міністрів України. Коло адміністративних центрів доповнюється можливістю створення їх обласними державними адміністраціями на обласному рівні. Закріплюється можливість отримання адміністративної послуги незалежно від місця знаходження суб'єкта надання адміністративної послуги, а також суб'єкта звернення, місця провадження його діяльності та місця знаходження відповідного об'єкта, крім випадків, установлених законом (екстериторіальність), можливість подання електронних заяв на отримання адміністративних послуг прямо через веб-сайти суб'єктів їх надання. Суб'єктам надання адміністративних послуг забезпечується безоплатний віддалений доступ через відкриті для них та адміністраторів центрів надання адміністративних послуг API-адреси до інформаційних систем та електронних баз даних (реєстрів), що містять інформацію, необхідну для надання адміністративних послуг. Суб'єкти надання адміністративних послуг зобов'язуються надавати в електронній формі усі адміністративні послуги, крім тих, результат надання яких відповідно до закону потребує використання спеціальних бланків та/або інших особливих матеріальних форм свого виразу (паспорти, пластикові картки, автомобільні номери тощо). Встановлюється, що 40 % адміністративного збору спрямовується до відповідного бюджету, а 60 % – безпосередньо акредитованому суб'єкту.

Розглянемо деякі положення цього законопроекту більш детально. Не можна не звернути увагу на цікаві та обгрунтовані пропозиції в зазначеному законопроекті: зокрема, пропонується доповнення статті 1 новим визначенням поняття «електронна заява», під яким розуміється заява про отримання адміністративної послуги, яка формується і подається через веб-сайт суб'єкта надання адміністративних послуг або через Єдиний державний портал адміністративних послуг, у тому числі через інтегровані з ним інформаційні системи державних органів та органів місцевого самоврядування.

Дуже слушною є пропозиція щодо внесення змін до статті 9 Закону України «Про адміністративні послуги» [9], а саме: у першому реченні абзацу другої частини першої після слів «в електронній формі надаються» додати слова «через веб-сайти суб'єктів надання адміністративних послуг або»; частину другу викласти в такій редакції: «2. Суб'єкт звернення має право на отримання адміністративної послуги незалежно від місця знаходження суб'єкта надання адміністративної послуги, а також суб'єкта звернення (включаючи реєстрацію місця проживання фізичної особи), місця провадження його діяльності та місця знаходження відповідного об'єкта (екстериторіальність), крім випадків, установлених законом»; частину третю виключити; в абзаці другому частини четвертої після слів «в електронній формі» додати слова «(електронна заява) – через веб-сайт суб'єкта надання адміністративних послуг або»; у частині восьмій після слів «шляхом прямого доступу» додати слова «через відкриті API-адреси»; у частині дев'ятій: у пункті 4 після слів «у тому числі через» додати слова «відкриті API-адреси відповідних інформаційних систем та електронних баз даних (реєстрів) та»; пункт 5 викласти в такій редакції: «5) забезпечити надання в електронній формі усіх адміністративних послуг, крім тих, результат надання яких відповідно до закону потребує використання спеціальних бланків та/або інших особливих матеріальних форм свого виразу (паспорти, пластикові картки, автомобільні номери тощо)».

Також вважаємо слушними формулювання пропонованих змін до статті 12 Закону України «Про адміністративні послуги» [9] щодо суб'єктів надання адміністративних послуг, а саме: «У разі неутворення обласними чи районними державними адміністраціями центрів надання адміністративних послуг у населених пунктах, які є адміністративними центрами областей, районів і Автономної Республіки Крим, а також у містах Києві та Севастополі, центри надання адміністративних послуг, що утворені за рішенням відповідних селищних або міських рад, можуть забезпечувати надання адміністративних послуг, у тому числі відповідними обласними, районними та міськими державними адміністраціями, на основі узгоджених рішень».

У разі утворення центрів надання адміністративних послуг районними та/або обласними державними адміністраціями такі центри можуть забезпечувати надання адміністративних послуг обласних, районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування на основі їх узгоджених рішень» [20].

Аналізуючи текст чинного Закону «Про адміністративні послуги» [9], у ст. 5 його знаходимо вимогу, згідно з якою встановлення підстав для одержання адміністративної послуги, коло суб'єктів надання адміністративної послуги та їх повноваження, перелік та вимоги до обов'язкових для отримання адміністративної послуги документів, платність або безоплатність надання адміністративної послуги, терміни їх надання та підстави для відмови у наданні адміністративної послуги визначаються виключно законами України. Однак коментатори Закону зазначають, що такі положення, як перелік та вимоги до документів, необхідних для отримання адміністративної послуги; умови платності або безоплатності її надання; підстави для відмови в її наданні, на жаль, не знайшли чіткого затвердження в жодному законодавчому акті. Зазначені положення, на наш погляд, також потребують необхідної нормативної регуляції за допомогою внесення змін до Закону України «Про адміністративні послуги».

Висновки. Підбиваючи підсумки, необхідно зазначити, що в Україні на сьогоднішній час правова основа запобігання корупції під час надання адміністративних послуг потребує удосконалення. Адже в Законі України «Про адміністративні послуги» характеристика механізму процедури надання адміністративних послуг щодо запобігання корупції містить тільки формальні аспекти та має відсильний характер до інших нормативно-правових актів, що, у свою чергу, призводить до власного і доволі протилежного тлумачення норм суб'єктами публічної адміністрації.

Щодо напрямів удосконалення правової основи запобігання корупції під час надання адміністративних послуг є: розроблення та прийняття Закону України «Про адміністративні процедури»; розмір оплати за види адміністративних послуг мають визнача-

тись виключно у законах, а не у підзаконних нормативно-правових актах; розробити та прийняти Закон України «Про адміністративний збір», у якому має бути уніфіковано назву плати за адміністративні послуги; необхідно визначити єдині розміри адміністративних зборів для всіх видів адміністративних послуг.

Позитивно оцінюючи запропоновані законопроектом нововведення, підтримуємо пропозицію про негайне ухвалення законопроекту № 4267-1 від 23.03.2016 як Закону України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про адміністративні послуги», що, на нашу думку, зміцнить нормативну базу надання адміністративних послуг органами публічної адміністрації фізичним або юридичним особам, котре здійснюється в електронному вигляді, і сприятиме запобіганню корупції під час надання адміністративних послуг взагалі.

Бібліографічні посилання

1. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / автор-упоряд. В.П. Тимошук. Київ: Факт, 2003. С. 496.
2. Буханевич О. М. Теоретико-правові та праксеологічні засади надання адміністративних послуг в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2016. 455 с.
3. Деякі питання ведення обліку доходів, які надходять як плата за надання адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 7 серпня 2013 року № 600. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/600-2013-n>.
4. Іващенко О.Ю. Оскарження адміністративних послуг у Великій Британії та Україні (порівняльно-правовий аналіз): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2012. 234 с.
5. Концепція адміністративної реформи в Україні. Київ: Державна комісія з проведення в Україні адміністративної реформи, 1998. 62 с.
6. Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.02.2006 № 90-р. *Офіційний вісник України*. 2006. № 7. С. 168-170.
7. Оніщик Ю.В., Буханевич О.М. Правове регулювання плати за надання адміністративних послуг: проблеми теорії та практики. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2015. № 3. С. 43-48.
8. Острах М. Б. Поняття адміністративних послуг: теоретичний аспект. *Держава і право: збірник наукових праць*. 2009. С. 155-159.
9. Про адміністративні послуги: Закон України від 6 вересня 2012 року № 5203-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32. Ст. 409.
10. Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про адміністративні послуги» щодо покращення умов надання адміністративних послуг»: законопроект ВРУ України № 4267-1 від 23.03.2016. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58495
11. Про затвердження вимог до підготовки технологічної картки адміністративної послуги: постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 року № 44. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/44-2013-p/para7#n7>.
12. Про затвердження плану заходів щодо створення Єдиного державного порталу адміністративних послуг: розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 вересня 2013 року № 718-р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/718-2013-p>.
13. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного порталу адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 3 січня 2013 року № 13. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/13-2013-p/para9#p9>.
14. Про затвердження Порядку ведення Реєстру адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 року № 57. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/57-2013-p>.
15. Про затвердження Примірного положення про центр надання адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2013 року № 118. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-p/para8#p8>.
16. Про затвердження Примірного регламенту центру надання адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 1 серпня року № 588. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/588-2013-p>.
17. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1966. № 47. Ст. 256.
18. Про схвалення Концепції Державної цільової програми створення та функціонування інформаційної системи надання адміністративних послуг на період до 2017 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 липня року № 614-р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/614-2013-p>.
19. Конотопцев О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в процесі надання адміністративних послуг. URL : <http://find.kh.ua/news/vikoristannya-informatsijno-komunikatsijnih-tehnologij-v-protsesi-nadannya-administrativnih-poslug.html>.
20. Федченко Л. Питання функціонування Департаменту надання адміністративних послуг міської ради. *Бюджетна бухгалтерія*, грудень, 2017, № 48. URL : <https://i.factor.ua/ukr/journals/bb/2017/december/issue-48/article-32983.html>.

Надійшла до редакції 20.08.2019

References

1. Administratyvna protsedura ta administratyvni posluhy. Zarubizhnyy dosvid i propozytsiyi dlya Ukrainy (2003) [Administrative procedure and administrative services. Foreign experience and offers for Ukraine] / avtor-uporyad. V.P. Tymoshchuk. Kyiv: Fakt [in Ukr.].
2. Bukhanevych O.M. (2016) Teoretyko-pravovi ta prakseolohichni zasady nadannya administratyvnykh posluh v Ukraini [Theoretical-legal and praxeological principles of administrative services in Ukraine]: dys. ... dokt. yuryd. nauk: 12.00.07. Kyiv [in Ukr.].
3. Deyaki pytannya vedennya obliku dokhodiv, yaki nadkhodyat' yak plata za nadannya administratyvnykh posluh [Some issues of keeping records of revenues that come as payment for administrative services]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 7 serpnia 2013 roku № 600. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/600-2013-n> [in Ukr.].
4. Ivashchenko O.Yu. (2012) Oskarzheniya administratyvnykh posluh u Velykiy Brytaniyi ta Ukraini (porivnyal'no-pravovyy analiz) [Administrative Service Appeal in the United Kingdom and Ukraine (Comparative Legal Analysis)]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Kyiv [in Ukr.].
5. Kontsepsiya administratyvnoyi reformy v Ukraini (1998) [The concept of administrative reform in Ukraine]. Kyiv: Derzhavna komisiya z provedennya v Ukraini administratyvnoyi reformy [in Ukr.].
6. Kontsepsiya rozvytku systemy nadannya administratyvnykh posluh orhanamy vykonavchoyi vlady (2006) [The concept of development of the system of providing administrative services by the executive authorities]: rozporядzhennya Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15.02.2006 № 90-r. *Ofitsiyyny visnyk Ukrainy*, 7, 168-170 [in Ukr.].
7. Onishchik YU.V., Bukhanevych O.M. (2015) Pravove rehulyuvannya platy za nadannya administratyvnykh posluh: problemy teorii ta praktyky [Legal regulation of administrative fees: problems of theory and practice]. *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, № 3, 43-48 [in Ukr.].
8. Ostrakh M.B. (2009) Ponyattya administratyvnykh posluh: teoretychnyy aspekt [The concept of administrative services: theoretical aspect]. *Derzhava i pravo: zbirnyk naukovykh prats'*, 155-159 [in Ukr.].
9. Pro administratyvni posluhy (2013) [On Administrative Services]: Zakon Ukrainy vid 6 veresnya 2012 roku № 5203-VI. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, 32, 409 [in Ukr.].
10. Pro vnesennya zmin ta dopovnen' do Zakonu Ukrainy «Pro administratyvni posluhy» shchodo pokrashchennya umov nadannya administratyvnykh posluh [On Amendments to the Law of Ukraine "On Administrative Services" on Improving the Conditions of Provision of Administrative Services]: zakonoproekt VRU Ukrainy № 4267-1 vid 23.03.2016. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58495 [in Ukr.].
11. Pro zatverdzhennya vymoh do pidhotovky tekhnolohichnoyi kartky administratyvnoyi posluhy [On Approval of Requirements for Preparation of the Technological Card for Administrative Services]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 sichnya 2013 roku № 44. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/44-2013-p/rahap7#n7> [in Ukr.].
12. Pro zatverdzhennya planu zakhodiv shchodo stvorennya Yedynoho derzhavnoho portalu administratyvnykh posluh [On approval of the plan of measures for creation of the Unified State Portal of Administrative Services]: rozporядzhennya Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 11 veresnya 2013 roku № 718-r. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/718-2013-r> [in Ukr.].
13. Pro zatverdzhennya Poryadku vedennya Yedynoho derzhavnoho portalu administratyvnykh posluh [On Approval of the Procedure for Maintaining a Single State Portal of Administrative Services]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 3 sichnya 2013 roku № 13. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/13-2013-p/rahap9#p9> [in Ukr.].
14. Pro zatverdzhennya Poryadku vedennya Reyestru administratyvnykh posluh [On Approving the Procedure for Keeping the Register of Administrative Services]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 sichnya 2013 roku № 57. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/57-2013-p> [in Ukr.].
15. Pro zatverdzhennya Prymirnoho polozhennya pro tsentr nadannya administratyvnykh posluh [On approving the Model Regulation on the Center for Administrative Services]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20 lyutoho 2013 roku № 118. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-p/rahap8#p8> [in Ukr.].
17. Pro zvernennya hromadyan (1996) [On Citizens' Appeals]: Zakon Ukrainy vid 2 zhovtnya 1996 r. № 393/96-VR. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, 47, 256 [in Ukr.].
18. Pro skhvalennya Kontsepsiyi Derzhavnoyi tsil'ovoyi prohramy stvorennya ta funktsionuvannya informatsiynoi systemy nadannya administratyvnykh posluh na period do 2017 roku [On approval of the Concept of the State Target Program for the Creation and Functioning of the Information System for Provision of Administrative Services for the Period up to 2017]: rozporядzhennya Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 lypnya roku № 614-r. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/614-2013-r> [in Ukr.].
19. Konotoptsev O. Vykorystannya informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy v protsesi nadannya administratyvnykh posluh [Use of information and communication technologies in the process of providing administrative services]. URL : <http://fmd.kh.ua/news/vikoristannya-informatsiyno-komunikatsijnih-tehnologij-v-protsesi-nadannya-administrativnih-poslug.html>. [in Ukr.].
20. Fedchenko L. (2017) Pytannya funktsionuvannya Departamentu nadannya administratyvnykh posluh mis'koyi rady [The issue of functioning of the Department for providing administrative services of the city council]. *Byudzhethna bukhhalteriya, hruden'*, № 48. URL : <https://i.factor.ua/ukr/journals/bb/2017/december/issue-48/article-32983.html>.

SUMMARY

Koliush O.L., Leheza Ye. O. Legal basis for preventing corruption during supply of administrative services. The article deals with reviewing of legal regulation of the prevention of corruption in the provision of administrative services. In Ukraine, today the legal basis for preventing corruption in the provision of administrative services needs to be improved. After all, in the Law of Ukraine "On Administrative Services", the characterization of the mechanism of the procedure of providing administrative services for the prevention of corruption contains only formal aspects and is reflective of other normative legal acts, which, in turn, leads to its own and quite opposite interpretation of the norms by the entities public administration.

Regarding the directions of improving the legal basis for the prevention of corruption in the provision of administrative services are: drafting and adoption of the Law of Ukraine "On Administrative Procedures"; the amount of payment for the types of administrative services should be determined solely by law, not by-laws; to develop and adopt the Law of Ukraine "On Administrative Fee", which should unify the name of the fee for administrative services; it is necessary to define uniform rates of administrative fees for all types of administrative services.

The expediency of the immediate adoption of the bill No. 4267-1 of 23.03.2016 as the Law of Ukraine "On Amendments to the Law of Ukraine" On Administrative Services "is substantiated, and will help to prevent corruption in the provision of administrative services in general.

It has been established that the existence of corrupt and well-established mechanisms in the domestic system of administrative management, which has traditionally been established, makes the problem of establishing electronic provision of administrative services beyond what is purely technical and informational. Optimization of public administration through the transition to e-government is associated with the need to adapt the old conditions and the usual patterns of relations between the authorities and the subjects of appeals to the new conditions, in other words, with socio-institutional adaptation. Such a transition is a long process, complicated by conflict and even struggle, which manifests itself in both the legal and political fields.

Keywords: service, administrative service, prevention of corruption, directions, legal act, legal basis.

УДК 342.95(477)

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-3-79-85

Макушев П. В. ©

доктор юридичних наук, професор
(ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»)

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНОЇ
ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ
ВДОСКОНАЛЕННЯ**

Здійснено огляд адміністративно-правового статусу державної виконавчої служби в Україні. Встановлено та охарактеризовано соціальні детермінанти державної виконавчої служби в Україні. Визначено місце, роль та основні засади примусового виконання рішень у діяльності державної виконавчої служби в Україні. Окреслено систему та структуру державної виконавчої служби в сучасний період. З'ясовано принципи, функції та повноваження державної виконавчої служби в Україні. Встановлено функціональні особливості здійснення управлінської діяльності органами державної виконавчої служби в Україні. Визначено правові засади взаємодії державної виконавчої служби в Україні із суб'єктами публічного та приватного права.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, виконавче провадження, державне управління, державний виконавець, державна виконавча служба, посадова особа, приватний виконавець.

Постановка проблеми. Сучасні динамічні зміни вітчизняного законодавства свідчать про глобальні загальнодержавні процеси реформування органів публічної адміністрації. Для Державної виконавчої служби (далі – ДВС) в Україні та державних виконавців реформа 2016 р., що запровадила змішану систему виконання рішень, створила нове

© Макушев П.В., 2019

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8693-1428>

mpv12@i.ua